

DEBRECZENI HIRLAP

Előzetési árak:

Éves ár	12 korona	Egész évre	30 korona
6 hónap	6 -	Felére	15 -
3 hónap	3 -	Negyed évre	8 -
1 hónap	1 -	Egy hónapra	2 -

Felét szerkesztő
K u t a s i I m r e .

Szerkesztőség Csapó-utca 3. sz.
Működési hivatal Csapó-utca 8. sz.

Hirdetések a legmérsékeltőbb árszámítás mellett vétetnek f. l.

Magyarok legyünk!

Debreczen, szept. 28.

Őszintén szólva, jobban örülünk a nemzetiségek gyöngébb részvételének a választási mozgalmakban, mint örültek volna az ellenkezőjének azok, akik a magyar államiság szempontjából kívánatosnak tartják, hogy a nemzetiségi aspirációk parlamentáris képviselést találjanak. Különösen a románok irányában tulajdonítunk fontosságot a nemzetiség választási aktivitásának, mert az alkotmányos jogok igénybevételével a románok ipso facto elismernék a magyar államjogot és a magyar alkotmányt. A magunk részéről úgy találjuk, hogy az államiságnak ez az elismerése inkább a románok dolga, mint a magyar államé, mert hála istennek, Magyar ország áll és él az elismerés nélkül is és alattvalóinak tudja megtartani azokat a honpolgártársainkat is, akiknek ez nincs egészen inytkre.

Ezt a másik szempontot nem igen értjük a maga teljes hatóságában, a mely szerint parlamentben való szereplés nyílt küzdelemre kényszerítene a nemzetiségeket és előnyösebb látni az ellenséget, akivel harcban állunk, mint folyton vadászni a sötétben ólálkodókra és tartani a mérgezett fegyverektől. Mi nem vagyunk olyan optimisták és a tények igazat ad-

nak nekünk, hogy nemzetiségi agitátoraink egyik kezükben fogván a nyílt harc fegyverét, a másikkal letennék a titkos fondorlatokét. A nyílt harc és az alattomos bujogatás, fölforgató törekvések és hazáruoló aspirációk szolgálatában nagyon jól megtérnek egymással, amint a szászok példája is mutatja, akik kifogástalan derék és magyar érzelmű uriemberekkel képviseltetik magukat a parlamentben, de Nagyszébenben, Brassóban és egész territóriumukon csak úgy dühög a magyargyűlölet és terjed az all-outch metely. A nemzetiségeknek képviseltetése a törvényhozásban csak egy fegyverrel több volna a kezükben, nem pedig más fegyver. Ezt pedig igazán nem mondhatjuk óhajtottá változásnak.

Másfelől pedig bizonyos volna, hogy az új képviselőháznak nemzetiségi csoportokkal való tarkítása nem egészen Magyar ország magyarságának a nagyobb dicsőségére szolgálna. Eddigél a nemzetiségi mozgalom legalább a törvényhozás egyöntetű magyarságát nem bontotta meg s bármilyen vad harcok dultak legyen is, a hazafiság értelmezése körül nem merültek föl, párkülönbségek. Nagyon fontos, nagyon értékes jellemvonása ez a magyar képviselőháznak s törvényhozásunk magyar szellemének egy hatalmas bizonyítéka. A Ház elnöke ünnepi alkalommal mindig

teljes joggal emlegethette, hogy elvi különbségek, utak, módok eltérése mellett is a Háznak mindenik tagja a haza javának közös céljában találkozik. Ha csak egyetlen dákóromán, pangermán, pánszláv vagy nagyhorvát politikus kerül a Házbba, ez a kijelentés már csak frázis lehet.

Ezek az urak pedig nem azért ülnek ott, hogy a gyűlölt magyarokat békén engedjék dolgozni. Belekerülvén a törvényhozás termébe, az ő partikuláris és magyarelles célzataikat hiven és kitaratóan szolgálják és gondoskodnának róla, hogy a képviselőház ki ne fogyjon a nemzetiségi ügyekből. Már pedig abban meg egyeznek az összes politikusok, hogy nemzetiségi dolgokban az a legjobb politika, amely a lehető legkevesebbet vitatkozik róluk.

Nem képzelhetünk magunknak aggasztóbb változást az új törvényhozás képében, mintha az egyöntetűen magyar jellegbe nagyobb foltokban belesötétlettek volna a nemzetiségi frakciók. Ezért nagyon szívesen látjuk a románokat továbbra is a passzivitás elvi álláspontján, hasonló képen a szerbeket is, akiknek csak gyöngébbik része iparkodik képviselőt keresz tül erőszakolni. Sajnos, a tótok között jobban hódított az ambíció s el kell ké szülve lennünk, hogy a nemzetiségi külön velleitások mégis belejuttanak a képviselő

Tárcza.

A tábornokné gyógyit.

Irta: Csehov Antal.

Mária Petrovna Pecsokin, a tábornokné vagy ahogy a parasztok hívták: Pecsokinné, aki már tíz év óta hasonszevi kurákat rendel májusban egy kedden beteget fogad. Előtte az asztalon egy hasonszevi gyógyszer tárt van s mellette gyógyszerári számlák egy gyógyszerkönyv, s. b. A falon üveg alatt ott függ egy pétervári homeopate levele aki Márta Petrovna véleménye szerint nagyon híres sőt tudós ember s Arisztarch apó arczképe akinek a tábornokné az életét köszönheti, mert ő műve, hogy megszabadult az átkos allopathiától s hogy megismerte az igazságot. Az előszobában ülnek és várnak a páciensek, többnyire parasztok.

Kettő hárcm kivételével mind mezitláb vannak mert a tábornokné megparancsolta, hogy a rossz szagu csizmákat hagyják künn az udvarban.

Márta Petrovna már tíz pácienszt fogadott s most beköltöztet a tizenegyediket.

— Gavril Gruzgy!

Az ajtó nyílik, de Gavril Gruzgy helyett Szamukrisin jön be a szobába, egy elszegényedett földművelő a szomszédoktól; zavaros szemű kis öreg ember s a nemesi egyenruhához tartozó sapka van a hóna alatt. Leteszi a botját egy sarokba oda megy a tábornoknéhoz és szó nélkül letérdel eléje.

— Mit csirál? Mit művel Kuzma Kuz-

mins, az Istenért! — kiált a tábornokné elpirulva.

— Istenemre mondom, hogy itt az én helyem! szól Szamukrisin, arcát eltakarva a kezével. S ha az egész világ lát is: ön a mi örangyalunk, az egész emberiség jótévéje! Ön, a jótékony tündér, megmentette az életemet, megmutatta nekem az igazság utját, megvilágosította kétkedő elmémét! Kivánjon tőlem bármit, amit csak akar! Tűzbe megyek önért! Csodatéví segedel-münk! Az özvegyek és árvák anyja! Meggyógyultam! Megint egészséges vagyok, a csodatéví jóvoltából!

— Ennek . . . ennek nagyon örülök, — szól a tábornokné, s egész vörös volt a boldogságtól. — Ezt már szeretem hallani! Ül-jön le, kérem! Pedig a mult kedden még oly nagy beteg volt!

— De milyen beteg! Borzasztó még csak rá gondolni is! — szól Szamukrisin leülve. — Minden izmomban és csontomban reuma volt! Már nyolcz évig kínlódtam vele, s nem volt tőle semmi nyugtom . . . se éjjel, se nappal, kegyes jótévéim! Már sok orvos gyógyított, elmentem a tanárhoz is Kazánba, mirdertéle rorda orvosságot it-tim, meg tudja az isten még mi mindent! A vagyom elfogyott az orvosokra meg a gyógyszerekre. De az orvosok csak elron tották a bajomat; ők még csak elmérgesit tették a betegségemet. Igen, ezt meg tud ták tenni, de kigyógyítani már nem tudtak . . . A pénzt szívesen elfogadják a rablók, de hogy használnak e az emberek, azzal már épen nem törődnek! Egy szóval: olyanok, mint a gyilkosok! Ha ön nem volna, ő ör-

angyalom, akkor már régen temetőben fe-küdném! . . . A mult kedden, mikor innen elmentem, megnéztem azt a porocska, amit itt kaptam, s ezt gondoltam: Na, ugyan mit használhatnának nekem ezek?

Ezek az alig látható apró porszemek ta-lán meg tudják szüntetni az én borzasztó, régi betegségemet? Így gondolkoztam én kicsinyhihű, és mosolyogtam. De amint a porokat bevettem, — egyszerre mintha csak elválták volna a bajomat! Épen úgy éreztem magam, mintha sohasem lettem volna beteg! A feleségem tátott szájjal nézett rám, s nem akart hinni a szemeknek. »Né, igazán te vagy Kuzma? Persze hogy én vagyok, mondom a S a szent kép előtt mind a ketten térdre borultunk s imádkoztunk s mi mentő an-gyalunkért: »Teljesítsd, jó uram, minden kí-vánságát.«

Szamukrisin megtörli a szeméit a ka-bátja ujjával, félig fölemelkedik, s úgy tesz, mintha megint leakarna térdelni. — De a tábornokné ezt észreveszi s visszaülteti a székre.

— Ne nekem mondjon köszönetet, — szól a felindutástól elpirulva, s föltekint Arisztarch apó képére. — Én csak engedel-mes eszköz vagyok.

Valóban csodás dolog ez! Egy nyolcz éves elhanyagolt reumat meggyógyított egy porocska!

— Három porocska kegyeskedett enni-ebből egyet bevettem déleiben, — s egy-szerre megszűnt a bajom! A másikat este a harmadikat pedig másnap vettem be, és azóta nem éreztem még csak a legcseké-lyebb fájdalmat se! Csak ha legalább szurás

háza tót hazafiak képében. — Természetes, igen gyöngye pozíciójuk lesz ott. — Épen csak a néppártra támaszkodhatnak, erre is csak gyengén, hogy nagyon ne kompromittálják őket. De a kezdet bármily gyöngye is, mégis csak lehetővé teszi a további beözönlést, s a néhány száz tótot, szerbet, szászt is szívesebben látnók elbukni, mint győzni az alkotmányos küzdelem porondján. A néppárt is egy száz emberrel vonult be és eleget viccelték a pártelnököket, aki egyszerűen maga a párt; az 1896-iki választáson ez a „néppárt” ki is bukott, de bejöttek már tizenheten s hogy mekkora hatalomra tettek szert, mutatja az az egyszerű tény, hogy a nagy szabadelvű párt nem éppen csak ellenük kellett megvédelmezni a szabadelvűséget, mégis mennyi dolga volt vele.

A nemzetiségi képviselők száma is megnő, ha egyszer egyikük bekerül — magnak. S egy aggodó pillantás a szomszéd Ausztriára, eléggé megtaníthat bennünket arra, hogy mire vezethet a képviselőház magyar jellegének a megbontása. Reméljük, hogy akik oly szívesen látnák a nemzetiségek kezében az alkotmányosság nyíl és lojális fegyverét, megfognak vigasztalódni, ha e látványban nem lesz részükhöz. Sokkal nehezebben heverné ki az ellenkezőjét az ország, mert ha már társadalmilag, közgazdaságilag a nemzeti törekvések bomlásnak indultak, a magyarság dolgában óvjuk meg a teljes egyetértést.

A kegyes alapok hiénái.

Debreczen, szept. 28.

Folyó hó 19-én tartatott meg az árlejtés vallásalap tulajdonát képező püspökladányi uradalom 60 ezer holdjára amely terület most újabb 18 évre fog bérletbe adni.

Ez a dolog maga talán kevés érdeklődésre tarthatna számot. Es ha mi mégis b

éreznek valahol! Pedig már el voltam készülve a halálra, s irtam a fiamnak Moszkvába, hogy jöjjön haza. Az isten segítségével gyógyít ön, kegyes jótevőm. Most ugy járok kelek és úgy érzem magam mintha csak a paradicsomba volnék!

A mult kedden, mikor itt voltam, sánitítottam, de most . . . most akár versenyt tudnék futni a nyullal is . . . és elélnék még száz esztendeig is. Csak egy baj van még . . . a mi szegénységünk. Most egészséges vagyok, de mit használ az egészség, ha az embernek nincs miből élnie? A nyomor még rosszabb mint a betegség.

Vegyük csak például a következő esetet: Most volna az ideje annak, hogy vessünk, de hogyan vessünk, ha nincs vetőmag? Vásárolni kellene, de pénz nélkül . . . Hiszen tetszik tudni, hogy nekünk nincsen . . .

— Majd én adok vetőmagot is, Kuzma Kuzmics . . . Maradjon csak ülve, maradjon ülve. Ugy megörvendeztetett, olyan nagy örömet okozott nekem, hogy nem ön nekem hanem én tartozom önnek hálával és köszönettel.

— Ön a mi jótevőnk! Nemes szíve van! Igazán örülhet is, de nekünk, szegény bűnösöknek nincs okunk az öröme . . . mi kishitűek, kétségbeesők, fölösleges lények . . . semmik se vagyunk, de az életünk olyan

vebben foglalkozunk vele tesszük ezt azon indokból, hogy a nevezett uradalom a pár év előtt fel tűnt agrár szocializmus központja volt. Itt jelentkezett először is a földéhség s hozzá olyan arányokban hogy a veszedelmekkel fenyegető mozgalom orvoslása céljából ép maga az uradalom lépet a szocializmus terére, megalapítván a birtok egy részén a kisbirtokos rendszert, s kiosztván így néhány ezer holdat a forrongó zsellérség között. A reform mint tudjuk, pompásan bevált. A földhöz jutott nép nyomora megszűnt s csillapodott vele az elégedetlenség is. Belet nem forgatták fel a megállapított üzemi rendszert sem hisz a parasztlélek készséggel alkalmazkodtak az uradalom kívánságaihoz: trágyáztak a kívánt mértékben és időközben, szántottak s vetettek az előírás szerint szóval ugyanazt a munkát végezték s ugyanazt a rendszert követték, amit az okoskerü mezőgazdálkodás elvei szerint saját részében maga az uradalom is követett volna. De hát legyünk igazságosak! Nemcsak az uradalom de a nép is jól járt. Földhöz jövedelemhez jutott elsősorban. Ez volt a fő, mert ez volt az oka első sorban a népközött észlelt forrogásnak is. De ennél nem jeletékelőbb az a haszon sem, hogy a szelid kényszer folytán a nép okoskerü gazdálkodásra szoritattván megtanult jól gazdálkodni. Az ősi more patrio gazdálkodás fölött napirendre tértek nemcsak a bérlő zsellérség de maguk a földbirtokos kisgazdák is. Belátták az előnyeiket hasznát — s látták a zsellérek sikereit és mindez elég okmutatás arra, hogy ők is másként dolgozzanak. Ez olyan érdeme a kultuskormányának s az uradalom felügyelőségének ami mellett nem lehet szó nélkül elhaladnunk! Az érdemet tehát tisztelettel elismerjük.

Sajátságos mindezek után mégis az hogy a vázolt intézkedések s azokkal járt üdvös következmények dacára a szocializmus meg nem szűnt. A tűz nem aludt el, csak lappangva izzott tovább várva, az alkalmat a kitörésre. Az alkalom, úgy látszik, itt van,

mint a parasztlélek, talán még rosszabb . . . Lőházban lakunk . . . de az eső becsorog a tetőn . . . Nincs pénzünk, hogy deszkát vehetnénk rajta . . .

— Majd adok én deszkát is, Kuzma Kuzmics.

Szamukszin azután kikönyörög még egy tehenet, egy ajáló levelet a leányának, akinek ingyen helyet akar szerezni az intézetben és . . . mikor a tábornokné kegyességétől megindultan zokog, félrehuzza a száját és előveszi a zsebkendőjét . . . a tábornokné látja, hogy a zsebkendőből egy vörös papír darabot is kihuz, amelyet véletlenül a földre ejt.

— Halálom órájáig se felejttem el, — mormog Szamukszin. — A gyermekeim is . . . nemzedékről nemzedékre . . . Gyerekek, ez az az asszony, aki megmentet engem a haláltól . . .

A tábornokné kikíséri a pácienszt s aztán könyvtől ragyogó szemével föltekint Arisztarch képére! aztán szeretettel és tisztelettel bámul a kis házi gyógyszerészre, a gyógyszer-könyvre, a számlákra, arra a székre, amelyen az imént a halál torkából megmentett ember ült s a szemé véletlenül megakad azon a kis vörös papíron is. amelyet a páciense az imént kiejtett a zsebéből! A tábornokné fölveszi a papírt, kibontja, megtalálja benne azt a három procs

vagy közelg. Ezt észleltük a nép között járatunkban. Ne higgyük azonban, hogy erre az okot az uradalom intézkedései vagy valamely újabb létre kelt szocialis mozgalom életre kelését, a tűz fellobbanását elősegítik a kegyes alapok hiénái akik szemérmertlenül embérietlen eljárásukkal és hajmeresztő cinizmusukkal valóságos anarchistákat csinálnak a bérletükön alkalmazott cselédségből. A vallásalap nagybérletéről szól tehát a nóta. — Ez a gárda az oka a bajoknak ezek csinálják a szocializmust, s ezek veszélyeztetik szereléseikkel nemcsak a nép de az ország békéjét is.

Nem fűzünk sok szót az esethez mert nem akarjuk növelni a politikai viszonyok miatt amugy is országszerte látható izgatottságot. Ennek a dolognak bővebb taglalása és színezete pedig alkalmas volna arra hogy több vidéken is zavarokat támaszson. Olyan dolgok tehát a száraz tény, hogy okuljanak rajta a kultuskormány közegei Darányi a belügy miniszter és főként az igazságügyi miniszterek, akik mindegyikének részortját érinti a dolog s bőven okot adhat a sürgős és nyomtatékos beavatkozásra. Nos a kegyes alapok hiénái a t. nagy bérleturak urak a bérletükön szolgáló cselédség részére egy afféle házi rendnek nevezett szabályzatot alkalmaztak, amelyet a cseléd szolgálatbalépésekor is meretlenül is elfogadni tartozott. Ez a házi rendnek nevezett törvény valóságos statáriális jogokat biztosított a bérlőknek.

Bíráskodhatott, büntethetett, — s az eljárás ellen nem volt apelláta, mert ha véletlenül egy jogérzésében tisztább gondolkozásu alkalmazott erre csak gondolni is mert volna, a házitörvény értelmében a t. bérlő ur ugy kirugta, mint anogy kirugni a kutyát sem szokás. Egy eset volt csak ilyen. Az ismétlődés elrettentésére ezt a szerencsétlent a bérlő főpakolta, czókmókostól kihordta a határra az Isten szabad ege alá. Hogy ezek a házi rendek mire voltak jók s hogy a szolgálatadók mily csuful éltek hatalmukkal, azt ember elképzelni nem képes.

kát, melyet a mult kedden Szamukszinak adott.

— Ugyanazok a porok . . . — gondolta magában s nem tudta megérteni a dolgot . . . még a csomagoló papír is ugyanaz! Még csak ki sem bontotta! Hát akkor mit vett be . . . különös! Talán csak nem hazudott?

S a tábornokné lelkében tiz éves praxisa alatt csak most támadt legelőször kétség . . . felhívja a következő pácienseket s míg a betegségekről beszél velük, sok olyan dolgot észvesz, ami azelőtt elkerült a figyelmét. A páciensek kivétel nélkül mintha csak összebészéltek volna, legelőször is magasztalják őt csodálatos gyógyulásukért, elragadtatással beszélnek orvosi bölcsességéről, szidják az orvosokat . . . és mikor a tábornokné elpirul a nagy fölindulástól, egyszerre panaszkodnak a nagy nyomeruságukra; az egyik egy darab földcsékét kér, a másik tüzelőfát, a harmadik vadászati engedélyt, stb.

Föltekint Arisztarch apó széles, jóságos arczára, akinek az igazság ismeretét köszönheti s új igazságának a fénye kezd derengeni elméjében . . . de nem nagyon örül neki.

Fogalmat nyujthat azonban róla az ott észlelhető állapot. A bérlők juh-hordályai, megárpádlásai s egyéb efféle helyiségek tele vannak a nyomorult cselédnéptől önhatalmúlag elszedett, elrabolt, holmikkal: ládák, kal, szűrőkkel, dunnákkal, vánkossokkal és minden néven nevezendő lim lommal! A cselédet büntetés után érte, a büntetés meghaladta végre a járandóságát is, amelyet a bérlő visszatartott és hegyébe elvette még az ingóságait is!

Elmondtuk a száraz tény. Tovább nem megyünk. És amidőn hangoztatjuk, hogy az ilyen eljárás a cselédből nem szocialistát, de anarchistát nevel, ezzel rámutattunk arra is, hogy mi az oka annak, ha a kultusz kormány becsületes és dicséretes gazdasági és birtokkezelési rendszere daczára, lapangva bár, de ég a szocializmus tüze. Fölvívjuk a kultusz-kormány figyelmét e dologra; informáltassa magát a helyzetről! És amennyiben tisztában vagyunk azzal, hogy a fények igazolandják előadottainkat, szigoruan vonja felelősségre a felügyelőséget, hogy miért nem tett jelentést idejében a dologról. De fölvívjuk a belügyi és igazságügyi minisztereknek figyelmét is, mert a dologhoz nekik is van szavuk, kell lenni!

És követeljük a legszigorubb osztálygazság alkalmazását! Bérletet ilyen individuumok többé ne kapjanak. Az ilyen embereknek bot és börtön legyen a bérük. Még ez is enyhe büntetés azokra, kik pióczá módjára szivják a nyomorgó szegény nép vérért, s tetteikkel veszélyeztetik a népesség s az ország békéjét és munkásságát!

Nagy Dezső.

A burok szabadságharcza.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szept. 28.

Az angol sajtó toporzékol haragjában. De különös, hogy haragja nem a tehetetlen hadvezetőség ellen irányul, mint inkább a burok és a németek ellen. Hogy az angolok a burokra haragszanak, az még érthető, hiszen elég keserves lecckét kaptak tőlünk és ma még bizonytalanabb, mint volt valaha, hogy meddig bírják a burok. Annál meglepőbb a németek elleni haragjuk. Azt hirdelik, hogy a némelek főközöi a burok ellenállásának. A német sajtó bátorija őket, és a német önkéntesek százával harcolnak a burok oldalán. Ezért szidják a németeket Persze a német sajtó sem marad adós. A szidalmakra szidalmakkal válaszol.

Ez az ujságháboru nagyon elmérgesíti a két nemzet közötti viszonyt. A német közvélemény tulnyomó többségében a burok oldalán áll. Elítéli az angolok délafrikai barbár hódítási politikáját és haragszik császárjára, a miért nem lép közbe a burok érdekében.

A harczmezőn pedig a mérleg határozottan a burok javára billent. A burok legutóbbi hadműveletei egészen új helyzetet teremtek Dél Afrikában. Maguk az angolok is bevallják, hogy helyzetük igen kedvezőtlennek lett. A bur hadvezérek az angolokra végzetes terv készítésével dolgoznak. A tervük, hogy egy adott pillanatban elárasszák Natáit és a Fokföldet bur harczosokkal. Azok azután kikiáltják Natáinak és a Fokföldnek Transzvához való csatolását. A hollandusok bizonyosan örömmel fogják venni ezt a lépést. A viszonyokat ismerők azt állítják, hogy ez a terv nem lehetlenség.

A bur hadvezéreknek ebben a pillanatban még tizenháromezer harczos áll rendelkezésükre. Ágyúval, löfegyverekkel, töltényekkel is kellően el vannak látva. A múlt hetekben az angoloktól is számos ágyút és löfegyvert hódítottak el. Így tehát a vakmerő burok az angolokkal szemben előnyös helyzetben vannak.

Nagy fölháborodást kelt Európaszerte a burbarát sajtóban az a kegyetlen ítélet, a melylyel Pretóriában az angol hadbírótság tizelfogott bur tisztet örökös száműzésre ítélte.

A szerencsétleneket az ítélet szerint egy egészségtelen szigetre fogják szállítani és ott életük végeig fogva akarják tartani. Ez az ítélet a népjogon elkövetett legotrombább sérelem, amely civilizált hadviselő felek közt megdöbönt.

Ugy látszik, hogy Kitchener be akarja váltani a kiáltványában hangoztatott fenyegetéseket és a kezébe került burokat a leg-hallatlanabb módon bünteti azért, mert elég vakmerők voltak letiprott hazájuk szabadságáért fegyvert ragadni.

A délafrikai háboru ügyében a következő táviratok érkeztek:

London, szept. 27.

A Daily News tudomást vesz arról a tegnapi este katonai körökben elterjedt hírről, hogy Kitchener a közte és Brodrick hadügyminiszter között támadt nézeteltérések miatt lemondott a délafrikai hadak főparancsnokságáról. A kormány állítólag azt kívánta, hogy Kitchener vonja vissza egy intézkedést, amit ő tett, de Kitchener megtagadta ennek a teljesítését. A kormány állítólag egy igen magasállású személyiséget kért fel közben járn.

London, szept. 27.

A Standardnak egy durbandi távirata megerősíti ez a hó 25 én Standertonnál történt vasuti szerencsétlenségéről szóló jelentést. A szerencsétlenséget egy sin elgörbülése okozta. A vonat gárda dragonyosokat szállított, akik közül hat meghalt és harminczhat megsebesült.

Ahálókocsik ellenőre.

Az oláh bojár asszony átka.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szept. 28.

Megemlékeztünk már arról a borzasztó szerencsétlenségről, a mely Turn-Szeverin táján történt, a hol egy petroleumot szállító vonat beleszaladt a gyorsvonatba. A halottak korommá égtek, családjuk sem ismer többé rájuk, hacsak nincs valami olyan tárgy náluk, a mit nem fog a tűz s a mi nyomra vezet ebben az irtóztató katasztrófában.

Azt is megirtuk, hogy borzasztó tüzhálált szenvedett Schwarcz kalauz, a kit az egész vonalon csak a ahálókocsik ellenőre czimen ismertek.

Erről az emberről, a ki rendkívül népszerű volt az egész vonal mentén, sok érdekes dolgot mond el most lapunk egy vasutas barátja.

Schwarcz, a ki egyébként mintaképe volt a férfias szépségnek, azelőtt Temesvárott szolgált mint hadnagy a hetes tüzérek-nél. Azonban valami kellemetlen ügye támadt — azt mondják asszonyhistoria — Schwarcz még a híres cigánypimás előtt rájött, hogy katonatiszt előtt semmi pálya sem lehetetlen s így vette föl a tüzértiszti uniformis helyett a Waggon Lits uniformisát, a melynek barna kamgarn posztóján szintén jól fest a piroszsinorszegély. Csak attól függ persze az egész, hogy ki viséli?

Sorsába hamar beletörődött, sőt jól is érezte magát. Szép, parfümös oláh bojár a s s z o n y o k! s o k a t tudnának mesélni szerelmes sóhatásaitokról a waggon Lits fülkéi! De addig-addig járt a vonat, míg egy mesés gazdag asszony magához lánczolta Schwarczot. Ezt azonban csak elméletileg kell így venni, minthogy a kalauz sokkal jobban hozzászokott már az utazás gyönyöreire, semhogy egyetlen gyönyörőség kárpótolhatta volna, (de más részről az asszony is — előkelő oláh főur felesége — sokkal kevésbé volt abban a helyzetben, hogy nyilvánossá tehesse ezt a szerelmet.

Schwarcz népszerűsége szinte mesés volt. Megmaradt benne itt is a régi katonai snájdígság, kellemes modora pedig akárhányszor elszórazottatta unalmas utazások alatt az egész vasuti közönséget. Tudják már hogy melyik vonattal érkezik, melyikkel megy s akárhányan az ő kedvéért halasztották el az utazásukat, asszonyok főleg.

Megjegyzendő, az oláh urnó roppant féltékeny volt Schwarczra. De hát volt is oka rá, hiszen nem alszik az ördög még a vasuton sem. Mondta is neki fájának izzó szenvedélyességével:

— Ha te egyszer megcsalsz, én megérem azt abban a pillanatban. Az én imádságomat pedig meg fogja hallgatni az Isten, mert igaz szívből jön. — Igaz ugyan, hogy hűtlen lettem niattad az uramhoz, de azt csakis az irántad való nagy szerelemből tettem.

Ez az imádság épp olyan borzasztó volt, mint a mekkora a keleti szenvedély.

— Mit kérsz akkor rám az istentől? — kérdezte egy ilyen, számtalanszor visszatérő jelenetben Schwarcz.

— Azt, hogy ugorjon ki a vonat a sinekből és a legborzasztóbb módon halj meg.

A vonatot baleset érte, a lehető legnagyobb. Hogy azonban tényleg az oláh bojár asszony imádsága folytán e, avagy éppen összefüggésbe ezzel azért, — mert Schwarcz megszegte az esküt? — azt nem lehet tudni.

Annyi bizonyos, hogy a boldogtalan ember beleszorult lábával a vonatronsok közé. Rémes kiáltására odafutott hozzá egy paraszt ember, kiakarta huzni. Schwarcz bekapaszkodott a nyakába, az meg huzta minden erejével, de hiába, bár a kalauz tíz körme ott vájkált már a húsában. Mások mentették meg az oláh parasztot, de a petroleumos lángtenger összeapott Schwarcz fölött és fölemezttette.

Ime a hálókocsik ellenőrének históriája. — Csakhogy valamivel szomorubb francia kollégája sorsánál.

A társadalom békebontói.

Debreczen szept. 28.

Szomoru elfajulása a kornak az a mozgolódás, melyet a II ik kerülethez tartozó polgártársak között tapasztalunk.

Nem elvek harcza folyik itt elvek ellen, hanem a személyi sőt tovább megyünk a felekezeti érdekharcz plántálta be magát a polgárság közé.

Polgártársaink egyrésze, mely eddig elé hiven kitarított a szabadelvű eszmék mellett melyeknek valósulása biztosította megerősítette ez országban a különböző felekeze-

tek között a béke áldásos hatását most felekezeti kérdést csinál a választásból s támogatja a függetlenségi párt jelöltjét nem elvből nem meggyőződésből, hanem felekezeti érdekből.

Szomorú állapot ez Debreczenben s még szomorubb lehet a következőse.

Eddig itt csendesen, minden rázkódás nélkül fejlődött a társadalmi élet. A különböző felekezetekhez tartozóknak volt egy közös találkozási pontjukhol megszűnt mindenféle vallási kérdést.

Ezt a békés egyetértést akarják egyes — zsidó felekezeti — polgártársaink megbontani s felidézni a felekezetiesség múmsát Mert mi más eljárás lenne az, hogy azok, eddig más táborban voltak, most hirtelen frontot változtattak s minden nagyobb ok nélkül egyedül a felekezeti kérdésért — átszegődtek az ellen párthoz.

Az ilyen eljárás amidőn az elvi tisztességgel is összeütközik, másrészt igen jó talaj fog szolgálni az antisemitizmus felbuzdulására mitől pedig Isten őrizzen mindnyájunkat.

De nem lesz másként, ha zsidópolgártársaink idejében gondolkozóba nem esnek és abban nem hagynak mindenféle felekezeti kérdés fészegését. Ha így nem tesznek, magukat vessék okul a felkavarodó viharért. Meg van írva, hogy: »A ki szelet vet, vihart arat!«

Mi részünkről tisztelni tudjuk ezt, bár mely párthoz tartoznánk is, kit elve, meggyőződése visz a táborba, de lépen a mily uagyon tisztelni tudjuk az ilyen embert, olyan elítélendőnek tartjuk, ki személyes érdekért, vagy a mi még rosszabb — felekezeti elfogultságból hagyja el a régi zászlót és szegődik az ellenfél táborába.

Zsidó polgártársaink józan belátásában, a társadalmi béke fentartása iránti jógyekezében nem kételkedünk, ezért irtuk meg e sorokat megszívlelésül.

Figyelő.

NAPI HIREK.

Meghívás!

A Szabó Kálmán-párt holnap az az vasárnap este 7 órakor az Angol-királynő szálloda éttermében

értekezletet

tart. Az ezt követő társasvacsorán egy teríték ára két korona. Kérjük párthiveinknek szives megjelenését.

Zádor Lajos	Pálffy Gábor
Dr. Király Ferencz	Horváth István
Rickl Antal	Kardos László
Reichmann Armin	Simonffy István

elnökök.

— **Előfizetőinkhez.** Tisztelettel kérjük előfizetőinket, sziveskedjenek a következő évnegyedre előfizetéseiket megújítani. Kérjük azokat is, kik a lap árával hátralékban vannak, sziveskedjenek ezt mielőbb beküldeni, nehogy a lap szétküldésében fennakadás történjék.

— **Istentisztelet.** Holnap vasárnap az evref. templomokban a következők tartják az istentiszteletet. Nagytemplomban Szabó Bertalan s. lelkész. Kistemplomban Btró János s. lelkész. Újtemplomban K. Tóth Kálmán lelkész. Ispotálytemplomban Kovács Zsigmond s. lelkész. Szegényház Kónya Gábor hittanhalgató. A róm. kath. templomban vasárnap 6 ó. reggel: szt. mise, tartja: Szabó István. 7 ó. szt. mise, tartja: Brösztel Lajos.

8 ó. szt. mise a gymn. növendékek részére, melyen az elemi iskolák is résztvesznek. 9 ó. ünnepélyes nagymise tartja: dr. Wolafka Nándor v. püspök, prépost. kanonok plebános segédlettel. Utánna szt. beszéd, melyet Brösztel Lajos tart. háromnegyed 11 ó. szt. mise a Svetits-zárda növendékei részére tartja: Molnár Kálmán. Fél 12 ó. szt. mise, tartja Nyári Ignác. 3. ó. szt. Lytania év sz. olvasó tartja.

Az ágost. hitv. ev. templomban d. e. 10 órakor Materny Lajos főesperes tart istentiszteletet.

— **Tanítók gyűlése Debreczenben.** A hajdúvármegyei tankerületi tanítók Gőnczt-Egyesülete október hó 7-én délelőtt 9 órakor gyűlést tart a városháza nagytermében. A gyűlésre az elnökség a következő meghívót küldötte szét. Meghívó a hajdúvármegyei tankerületi tanítók «GőnczyEgyesületének» Debreczenben, a városháza nagytanácstermében, folyó évi október hó 7-én, délelőtt 9 órakor kezdődő X ik rendes közgyűlésre. Tártyak: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Felmenő, vagy osztályrendszer? Vitatél. Előadó Lévai Imre. 4. «A kollegialitás» czimén felolvasást tart Kuthi Zsigmond. 5. «Humoros apróságok a tanítói életből.» Irta és felolvassa: Szabó Kálmán. 6. Pénztári jelentés. 7. Jelentés a könyvtár és tanszermúzeum állásáról. 8. Indítványok. Debreczen, 1901. szeptember 25 Kovács Lajos. egyesületi elnök. Csúcska István egyesületi titkár. A közgyűlést megelőzőleg ugyanaz nap, 8-9 óráig, a közgyűlés helyén rövid választmányi ülés lesz, melyre a választmányi tagok ezuton hívatnak meg. A közgyűlés után társasbéd, az «Angol királynő» cz. szalodában. Egy teríték ára (4 fogás és bor). 2 kor. 40 fil Jelenkezhetni a gyűlés tartama alatt. Új tagok jelenkezése — szóval, vagy írásban — a titkárnál eszközölendő, hol taggyűjtő ívek is kaphatók.

— **A Dobiecki párt gyűlése.** A Dobiecki intéző bi ottsága a következő meghívót bocsátotta ki:

A Dobiecki párt f. évi szeptember hó 29-én, vasárnap este hat órakor a Froner szálda nagytermében fontos tárgyban értekezletet tart.

Értekezlet után közvacsora. Egy teríték ára 2 korona. Kivánatos, hogy párthiveink minél nagyobb számban részt vegyenek. Kerkes Géza, Szilágyi Imre elnök. Debreczeni Lajos alelnök. Dr. Altmann Béla, Pápai János jegyzők.

— **A debreczeni országos vásár.** A debreczeni Dienes napi országos vásár hétfőn veszi kezdetét s attól kezdve egészen október nyolczadikáig fog tartani. Az országos vásár sorrendje azzal, hogy október 5-éről ét 6-áról azaz a jövő hét szombatjáról és vasár, napjáról a sertés vásár elmarad, a következő Hétfőn, azaz szeptember 30-án kezdődik a vásár és aznap, valamint kedden és szerdán bór, gyapju, méz, dió, továbbá toll, iparczikkek, gabona és terményvásár lesz. Csütörtökön és pénteken, azaz október hó 3-án és 4-én juhvásár lesz. Vasárnap és hétfőn októbert 6-án és 7-én tartják a lóvásárt. Hétfőn és kedden lesz a baromvásár. Nyers termények és iparczikkek a vásár egész tartalma alatt árusíthatók.

— **Gazdasági ismétlő iskola Derecskén** Derecske község gazdasági ismétlő iskolát épített, melynek céljaira, konyhakertészet, faiskola és szőlőtelep berendezésére tíz hold földet, mintagazdaság részére pedig szintén

tíz hold földet szakítottak ki a közlegelőből. A földmivvelésügyi miniszter e helyen minta méhészetet is állít fel. Ez okból e hó 23-án Horváth méhésztanár helyszíni szemlét tartott. Nagy számú érdeklődő közönség várta Horvátot, ki Hoffucz András cukrásznál gyakorlati tanítást tartott s ingyen könyveket osztott ki.

— **Vak vezet a világtalant.** Ezt a jó magyar közmondáét bizonyára ismeri a »Debreczen« felelős szerkesztője és mégis nagyot vétkezik ellene. A választási mozgalmakról írott cikkünk miatt kicsinyeskedő hangon emlékezik meg rólunk s ki akarja magyarázni ránk azt is, mit, el nem követtünk. Amikor ezt teszi, nem veszi észre, hogy tulajdonképen az ő lapja leledzik jobban a bűnbán Ugy tudjuk, hogy a »Debreczennek« csak fél kaucziója van. Honnan vette hát a joget ahhoz, hogy pénteki számában politikai cikkek közöl? Vagy neki talán minden szabad?! . . . Látja, kérem, így van az, mikor vak vezet a világtalant! Mi csak azért sem hívjuk fel önökre az ügyészség figyelmét!

— **Az első előadás.** Színészeink megérkeztek hosszantartó vándorutjukból s ma már Ttalia temploma környékét a régi vidám ság zaja tölti be. A rég nem látott kedves arcok nyájasan mosolyognak a jó ismerősökre s a bohém-fiuk mindenike nagyon örül, hogy ismét visszatérhetett Debreczenbe. Ma este már meg is kezdik az előadást Gárdonyi »A bor« czimű népszínművével, melynek szépségéről, törgyökeres magyarországról sokat irtak a fővárosi lapok annak idején. Reméljük, hogy az első előadást már telt ház előtt mutatják be a színészek.

— **Betörés Hajdu-Nánáson.** H. Nánáson a mint onnan írják a napokban betörők garázdálkodtak. Feltörték a Majoros István házat és onnan ruha és ágyneműeket mintegy 244 korona értékben elvittek. A betörők ismerősök voltak a helylyel, mert másképpen nehezen tudtak volna észrevétel nélkül behatolni a házba. Majorosék csak reggel vették észre a lopást, de már okkorra a tolvajnak nyoma veszett. A betörést bejelentették a csendőröknek, a kik rögtön nyomozást indítottak az ismeretlen tolvajok ellen.

— **Elopott csizma.** Kellemetlen meglepetés érte tegnap Gáspár Péternét mikor a munkából haza tért. Be ment a szobába ott rögtön észrevette, hogy a csizmája hiányzik. Keresni kezdte, megnézte mindenütt de nem találta meg. Kiment az udvarra és ott a ház beliektől kérdezte, hogy nem látták e a csizmáját. Az udvaron levők aztán fölvilágosították, hogy míg ő oda volt Sipos Sándor csavargó járt ott és alighanem az vitte el. Gáspárné rögtön rendőrré sietett és felkereste a csavargót, de a csizma már akkor nem volt nála. A csizmat eladta valakinek és az árán mulatott egyet. Sipost a rendőrség elfogta és illetőségi helyére, H. Bőszörménybe tolonczoltatja.

— **Varrótű a gyomorban.** Elbertoldben nemrég veszélyes műtétet végeztek egy mozdonyvezető nején. Már évek óta emésztési zavarokban szenvedett, annyira, hogy az utolsó időben már enni sem mert. Az orvosok megállapították, hogy epekövei vannak és elhatározták, hogy műtéttel fogják azoka-

eltávolítani. Lát, csak a vársa előtt a gújjával a gyérzett és n talált a gyc okozta tehát asszony ne le, s így föl kora óta vo

— Ez van egy rő óta nyilt és valy azonban a levelei és a száradás amelyek m gal voltak a gyökerek egy amerik s ennek a gyökerek a az idén virágzik.

— Me őrséget teg százból, h vitt az urá utját. A rögtön ny Dobos Józ találta a m mikor me pénzre vis menjen ne

— Bo párisi orvo gyilkosságú asszony ug a fürdőbe, Amikor ez zárva talál ajtáját kin lálta átmet még élt. G akarta var hogy az as ki volt vág ban megta együtt, am hajtotta. A utközben

— Ho sági esetet iványi cse hogy Vuja eltűnt adni legény elt dornak vis gével. Az Keddek d sütni s a be a kertü zalból, eg keze köze szádba fut sa, aki a holttestét Szucsú ház ekkor sem őjéngk e

eltávolítani. A műtétet már végre is hajtották, csak a segédorvos akarta a seb bevarrása előtt a gyomorfalat megvizsgálni. Mikor ujjaival a gyomorhoz ért, hirtelen fájdalmat érzett és nagy meglepetésére egy varrótűt talált a gyomorba és a májba furódva. Ez okozta tehát a gyakori heves fájdalmakat. Az asszony nem emlékszik, hogy tűt nyelt volna le, s így föltehető, hogy a tű már gyermek-kora óta volt a gyomrában.

— **Ezeréves rózsatóke.** Hildesheimban van egy rózsatók, amely már ezer esztendő óta nyílt és virágzott minden tavaszkor. Tavaly azonban még a nyár elején elfonyadtak a levelei és a bimbók elszáradtak. Keresték a száradás okát és kiásták a töke gyökereit, amelyek mérges gombákkal és penészvirággal voltak borítva. Mésztejjel öntözték ugyan a gyökereket, de ez mitsem használt. Végre egy amerikai szaktudóstól kértek véleményt, s ennek ajánlatára petroluummal kenték be a gyökereket. A szer jónak bizonyult és a róza az idén megint teljesen egészséges és virágzik.

— **Megszökött feleség.** A debreczeni rendőrséget tegnap táviratban értesítették Bereg szárszóból, hogy egy asszony 65 koronát elvitt az urától és Debreczen felé vette az útját. A rendőrség a távirat vétele után rögtön nyomozni kezdett az asszony után. Dobos József rendőrbiztos hamarosan meg is találta a megszökött asszonyt. Az asszony mikor megtudta, hogy a férje igényt tart a pénzre vissza adta, de arra hogy ő is vissza menjen nem volt hajlandó.

— **Borzalmas öngyilkosság.** A legutóbb párisi orvoskongresszuson egy borzasztó öngyilkossági esetet tárgyaltak. Egy 45 éves asszony ugyanis egy szomszédnőjével elment a fürdőbe, de utközben kisérnőjétől eltűnt. Amikor ez hazaért, szomszédnőjének lakásáig zárva találta. Lakatost hivatott, azzal a lakás ajtaját kinyitatta és szomszédnőjét ott találta átmetszett nyakkal, vérbefagyva. — De még élt. Gyorsan orvost hívtak, aki be akarta varrni a sebet, de rémülten látta, hogy az asszony gégeje teljesen hiányzik, ki volt vágva. Tényleg a szoba másik sarkában megtalálták az asszony gégejét a késsel együtt, amelylyel az öngyilkosságot végre hajtotta. Azonnal kórházba szállították, de utközben meghalt.

— **Holttest a szalmában.** Rejtélyes gyilkossági esetet derített ki a napokban a szentiványi csendőrség. A múlt héten történt, hogy Vuja Tódor szentiványi legény hirtelen eltűnt és senkisémet tudott hollétéről felvilágosítást adni. A csendőrség kutatni kezdte a legény eltűnését, s ekkor kiderült, hogy Tódornak viszonya volt Szucsú György feleségével. Az asszonyt vállatóra fogták, de hiába keddek délután Szucsuné kenyeret akart sütni s a kemence fűtésére szalmát hordott be a kертől. Amint a szalmát húzta a kazalból, egyszer csak egy férfiláb akadt a keze közé. A megrémült asszony a szomszádba futott, hogy Tomesku Pállal tért vissza, aki a szalmában az eltűnt Vuja Tódor holttestét találta meg. A csendőrök ismét a Szucsú-házaspárt vették elő, de az asszony ekkor sem tudott fevilágosítást adni szerelőjének a haláláról. Hosszas vallatás után

Szucsú beismerte, hogy a felesége tudta nélkül a kertben húzta meg magát és ott lesett Vujára, kit midőn éjnek idején feleségéhez jött, a kertben agyonvert s holttestét a szalmakazalba rejtette. Szucsú átadták a törvényszéknek.

— **A kivándorlás eredménye.** Abauj-Torna vármegyéből oly nagyszámmal vándorolnak Amerikába, hogy ma holnap munkásembert jó pénzért sem lehet kapni. Így most kellett volna befejezni a jászói közut kiépítését, ez azonban lehetetlenség, mert mint munkaerő. Az Alföldről hozott kubikusok pedig keveselik a napszámot és így a vármegye kénytelen lépéseket tenni a napszám fölemelése iránt.

— **Automobilon a Vezuv tetejére.** Az új század az automobil jegyében született. Az automobil divat most mindenütt a világon. Az emberiség hovatovább elfelejti, hogy a lábával valamikor járt is. Eddig azt hihette az ember, hogy a gyaloglás sportja legalább a hegymászás számára fog fennmaradni, de ugyilátszik, ezentúl a glencserekről az automobilal együtt fognak lebukfenczezni a turisták. Megtörtént ugyanis — mint francia lapok írják, — hogy gróf Schönborn, az ausztriai Automobil Klub titkára, gépkocsin felment a Vezuv tetejére. Ez az első kísérlet ebben a nemben is nagyon jól sikerült, bár veszedelmes az ut fölfelé a gördülő sziklák és a láva között. Másfél óra alatt tette meg az utat a gróf fölfelé és két óra alatt lefelé.

— **Taffe grófnő válópöre** Nagy feltűnést keltett annak idején az a válópör, a melyet Taaffe Ilona grófnő indította férje, báró Mattencloit Rikárd osztrák földbirtokos ellen. A grófnő előbb magyar polgárjogot szerzett s akkor indította meg a válópört. Tudva van a válás oka is. A grófnő egy Feldmann Samu nevű kassai születésű magyar szigorló orvoshoz akart nőül menni. A budapesti törvényszék, miután a házasságok között a békéltetési kísérletek eredményre nem vezettek, gróf Taaffe Ilona kérelmére báró Mattencloit Rikárddal való házasságát felbontotta. Az ítéltábla tegnap Csilléry Kálmán bíró előadása alapján a törvényszék ítéletét jóváhagyta.

— **Szekely magyarázat.** Szüretre ment a a szekely két kis lovával. Valahol odaki talált az utban egy kocsit, mely elé két délczeg paripa volt fogva. Daczára azonban minden délczégességnek, biz a kocsi berekedett valami kutyában, honnan sehogy sem akarkihuzni.

— **Ugyan barátom nem tudna rajtam segíteni?** — szólítja meg a kocsiban ülő uraság. A szekely leszáll, oda megy nézegeti a helyet.

— **Dohog nem!** — modja, — fogják csak ki azokat a paripákat.

A kocsis kifogja, a szekely meg a rud végére akasztja a mag két babszemjanjankóját s egy-kettő kirántja a kocsit. Az ur nem tudta elképzelni hogy honnan van ezekben az a nagy erő,

— **Hát csak azért van biz a — felelt a szekely — mert ez a csás, a Rozsi, édes anyja Lizinek a hőcsősnak; a pedig ugy illik, hogy az édes anyja segítsen a saját gyermekeinek, de esmést a gyermek se hagyja nyomorúságban az édes anyját. Ezért huznak jól!**

Világposta.

Agyonlőtt szökevény. Linzben, a csendőrök az országuton üldözöbe vették Michlipicsek Ferencz veszedelmes gonosztevőt, aki szeptember 24-én a zubení fegyházból megszökött. Mikor a szökevény már sehogy sem bírták utolérni, célba vették és agyonlőtték. — **Elfogott nihilista.** Rómából jelentik: a rendőrség tegnap letartóztatott egy Nacsasicse nevű orosz nihilistát, aki bár Olaszországból kiutasították mégis visszament oda. Nacsasicsenek része volt a Sándor czár ellen 1887-ben szőtt összeesküvésben. — **Zátonyra jutott hajó.** A Rosa nevű norvég vitorlás brigg, mely Brazilliából a fumei kereskedelmi részvénytársaság számára 20.000 zsákkávéhoz, az isztriai partok mellett, Fasana közelében zátonyra jutott. A Polából kirendelt Gigante vonatgőzös ma megmentette. A hajó megsérült, a rakomány rendben van. — **Süketnéma intézet igazgató öngyilkossága.** A brüni morca sziléziai süketnéma intézet igazgatója, Woska Vilmos, ma reggel fölakasztotta magát. Hátrahagyott levelében öngyilkossága okául szenvedési sérelmeket és támadásokat mondja. — **Kardpárbaj.** Szabadkán ifjabb Vojnics Sándor és ifjabb Gálfy György győze rész kardpárbajt vívtak súlyos feltétellel. — **Mind a ketten megsebesültek.** A párbaj után a felek kibékültek. — **Hívesi hűség a sirig.** Nagyszébenben tegnap délután Trutia Pál 56 éves városi mérnököt és njét lakásukon halva találták. — **Életüknek pisztolyal vetettek véget.** — **Öngyilkosságuk oka,** mint hátrahagyott levelükben kitűnik, az, hogy Trutia gyógyíthatatlan rákbajban szenvedett és felesége nem akarta túlélni férjét.

Ingtatlanok forgalma.

- 1.) Csapó Péter és neje veszik özv. Széll Jánosnétól és dr. Széll Kálmántól a debreczeni 5027. sz. tjkvben 10089. hrsz. a, foglalt ujosztású szántó földet 6000. — koronáért.
- 2.) özv. Berecski Istvánné átruhazza a debreczeni 442. sz. tjkvben. 456 hrsz. felvett házastelekből őt illető részt Szűcs Sámuel és neje.
- 3.) Vértessy András és neje veszik Poszert Jánosnétól a debreczeni 4912. sz. tjkvben. 5517/b—és 5517/b. hrsz. részleteket 4095 koronáért.
- 4.) Polgári Bálint és neje veszik Dinyés Gyulanétól a debreczeni 119. sz. tjkvben. 128 hrsz. a. malomköz 3. sz. a. házat 10600. — koronáért.
- 5.) Boldizsár János és neje veszik özv. Csibi Jánosnétól a debreczeni 536. sz. sztkvben. 5055/a—2. és 5055/a,—3. hrsz. a. foglalt ingatlanokat 2320. koronáért.
- 6.) Rácz Gábor és neje veszik Izsák Gyula és nejétől a debreczeni 6518. az. tjkvben 4758. hrsz. a. foglalt szőlőt 3600. — koronáért.
- 7.) Ujvári József és neje veszik Nagy András és nejétől a debreczeni 8640. sztkvben. 878. hrsz. a. foglalt házastelket 4600. — koronáért.

Tőzsde.

— Goldstein Mór debreczeni bankiroda tudósítása —

— Déli zárlat, —	
Buza	1901. októberre . . . 7.71
Buza	1902. áprilisre . . . 8.19
Rozs	1901. októberre . . . 6.79
Zab	1901. októberre . . . 6.59
"	1901. áprilisre . . . 6.98
Tengeri	1902. májusra . . . 5.12

Egy volt kolozsvári csendőrtiszt afférje.

Elített vivőmester.
Saját tudósítónktól.

Budapest, szept. 28.

A szegedi büntető törvényszék érdekes bűnügyi főtárgyalást tartott a napokban.

Régóta húzódik ez a bűnügy, mert hol a vádlott, hol pedig a panaszos maradt el a tárgyalásról.

Tegnap azonban ítélet is hangzott el a sokszor ismertetett ügyben, melynek rövid története, a bűnügy aktái szerint a következő:

Gönczi és Zolnai Viktor vivőmester körülbelül hat évvel ezelőtt azt hallotta Arlow fővárosi vivőmestertől, hogy ő róla magasab rangu csendőrtisztnek egy borzasztó vádat terjesztenek. Azt beszélték róla, hogy őt rablói alkossággal körözik.

Miután állítólag Arlow lovagtól nem tudhatta meg Zolnay, hogy ki a hír terjesztője, a vádbeli cselekmény idején a II. kerületi csendőrpáncsnokság egész tisztikarához küldte külön-külön leveleket, hogy megtudja ki a hír forrása. Ezt pedig úgy akarta elérni, hogy a levélben sértő kifejezést használt, melyeket csak az esetre szándózkodott visszavonni, ha a címzettek igazolják magukat a kérdéses ügyben. Ezeket a levelezéseket el is intézte a vivőmester lovagias uton.

Ilyen levelet írt Polyánszky Dénes volt kolozsvári csendőrszázadosnak, a ki azonban az ügyet a szegedi büntető törvényszék elé terelve, inkrimálva Zolnay levelének két kitételét.

Az egyik »csendőrcs«-kének mondta Polyánszkyt, a másik pedig így szólt: »még falusi bakternek sem lenne jó.«

Egy másik levélben azt írta a vivőmester, hogy a »csendőrség nagy számcsapása« folytán támadt róla az a hír, hogy körözik.

Az előbbi kitételekért Polyánszky tett fejelentést, az utóbbi passzusért pedig a honvédelmi miniszter felhatalmazására a szegedi kir. ügyészség indított eljárást Zolnay ellen a csendőrség megsértése címén.

Tegnap tárgyalta a szegedi törvényszék egyik ítélő tanácsa Kecskeméty Dániel elnöklése alatt ezt az ügyet. A bíróság Zolnay vivőmestert két rendbeli becsületsértésben találta bűnösnek és ezért 40-40 korona pénzbírságra ítélte, a mely büntetés behajthatatlanság esetén 2-2 napi elzárásra változtatható át.

Az ítélet ellen a vádlott felebbezést jelentett be.

Csak higgadtan . . .

Nem rég, hogy az a bizonyos pozsonyi ezredes, pofon ütötte azt a rakoncátlan, önkéntes, a közvéleményt képviselő sajtó felzudult, és kigyót, békát kiált arra a szegény ezredesre, aki szolgálati ügyből kifolyólag előző helytelenül bántalmazta alantasát, a ki magának a pillanatban legeltetelt nem is vehetett, a szolgálati szabályok értelmében.

Hát gondolkozunk csak egy kissé . . .
Az az önkéntes az egész ezred színe

előtt renitenskedett az ezredessel, aki utóvégre még is csak valaki, az ezred előtt, valamint a világ előtt is. No de meg ha senki más nem volna, háromszor oly idős ember mint az önkéntes és talán nagyapja lehetne amennak.

Kijelentjük hogy mindazt a mit megírni szándékozunk, nem katonai szemmel kívánjuk fontolgatni, hanem csak a tényeket fogjuk minden részrehajlatlanság nélkül konstatálni.

Az önkéntest néhányszor levetette a lovaszért katonák, hogy addig próbálja, amíg csak jelül kerekedik a lova akaratán.

Az ezredes, hogy látta hogy az egész ezred önkéntesei mind megülik keményen a lovat, csak éppen ez az egy nem akar, vagy nem tud, mindegy ezt nem kutatjuk, de más részt szemben áll a küszöb előtt álló szemlével, szigorú hangon ráparancsolt, hogy kiseresse meg megegyszer a lóra szállni, de az önkéntes ellenszegült a parancsnak; nem éppen határozott formában, hanem mikor elhagyta az ezredes, morogva illette őt illetlen kifejezéssel amit azonban az meghallott. Képzeltető egy ilyen öreg ur dühe, a mikor őt, ki nemcsak parancsnoka, főnöke a m a n n a k, — ily invektívákkal illetik és hirtelen dühében megfenyítette alantasát.

Erre ez szaladt fűhöz-fához, hogy elmondja esetét néhány újságíróknak, akik meg nem halgettvá, a másik fél védekezését, mert minden vitás dologban, minden derben mie előtt itélkezik az ember, mindkét felet ki kell hallgatni, bombasztikus frázisokkal telt cikkekben bocsátják a legujabb szenzációt világgá, természetesen az ezredes nem léphet ugyanily utra, már t. i. újság utján a nyilvánosság elé nem viheti a doigot, iltják ezt az idevágó katonai szabályzatok, a közvélemény, az ilápnán mesterségesen használt közvélemény, ellene fordul és minden további teketória nélkül elítéli.

Tettem ezt magam is teszi más is és talán ha a külföldi lapok átveszik a híri, világ botrányt csinál belőle a sajtó, a melynek tulajdonképpeni hatása pedig nem az volna, hogy csillagok után kapkodjon, mikor cigarettája akar gyújtani, hanem talán még inkább célt érne, ha a higgadság gyújtójával operálna, e legujabb katonai história megvilágításánál.

Az ezredes iovagiásan viselkedett, dacára annak, hogy alantas legénységével meg sem verekedhetik, eltekintett a szabályoktól, sértett, hát fel is ajánlotta a fegyveres elgételt. De nem elégedett meg ezzel a közvélemény, mert a párbálnál véletlenül az ezredes vágta meg a szájkodó önkéntest, hát ez már megint ezikkezésre alkalom, nem elég hogy nyakon ütötte, hanem még hegyébe meg is vágta az ezredes ur, ilyen és más hangzatos kitételekkel mulattatják az olvasót. Hát kérem igen tisztelt cikkíró urak, helyesebb nek látták volna, ha az önkéntes vágja meg az ezredesét? De különben miért is vágja meg? Hiszen egyforma hosszú volt a kardjuk egyenlő jogokkal, előnyökkel ruházta fel mindkét üzdő felet a párbajt megállapító előzetes segédi gyűlés. Hát már az is bűn, hogy az az öreg ember, egy régi katonai család ki tűnő ivadéka; vágott is meg védte magát, ugyanazt tette az önkéntes is, csak hogy ügyesebb volt nálánál az ellenfele, aki a párbajban csak ellenfele volt és semmi más.

Nem uraim, ez nem helyes, nem szabad a legyet mindjárt elefantá felfujni, hiszen a sajnosan elég alkalom a mikor a kard oly irányban működik, a mely a polgárságot vérgyalázza, sérti. Tessék ilyenkor afféretet csinálni és erélyesen megfogni az ügyet, ilyenkor missziót teljesít, kötelességének tudatában, a sajtó, de most erdeemtlenül bánt meg egy öreg, tisztességben megőszült katonát, egy rakoncátlan, öccsi önkéntes kedvéért. Még azt is értenék, ha pl. magyar fiuvál nyílt szándékkal, nemzetisége ellen irányuló szándékkal-követte volna el az ezredes tetét, akkor sem a jog szempontjából, hanem ha

zafiu érzésből emelhetne jogosan szót a sajtó, de hát nyilvánvaló, hogy a pozsonyi eset tisztán magán jellegű, a mikor egy rakoncátlan, öccsi önkéntes részese volt testi fenytésben egy öreg magasrangu katonára részéről.

Bizzuk az egészét a katonai hatóságra, az majd kideríti kinek volt igaza és ki a ludas . . .

D Amant L. 90.

CSARNOK.

Az uzorás leánya.

— Regény két kötetben, —
Írt a: Vitkay Zoltán.
— Második kötet. —

XVI.

A zárda vendége.

— Mondtam, hogy az enyim vagy. Jöj velem s kezdjük meg újból az életet.

— Nem, soha! . . . Utállak, gyűlöllek, nyomorult! — kiálta fel a nő s futni kezdett.

Koracs báró kövülten nézett utána.

— Ah, csak eredj! . . . Felalállak bárhol is ne félj! . . . Orült semmi egyéb! . . .

Még neki rohan valami szakadéknak. Nem volna ugyan kár érte, mert akkor bizonyos lennék, hogy nem fog többé ellenem vallani a kigyó, de mégis utána megyek! . . . A mily kitanult, ravasztermészetű, ismét valami gonosz doigot tervelt elméjében!

Hirtelen kiosont a temetőből s követte a tovarohanó Céliát.

Alig pihegve, fáradt madárként vonszolta ez lábait a zárdához vezető dombra s itt teljesen kimerülve, lerogyott a zöld pázsitra.

— Mily megaláztatás! — sóhajtja fel. — A jó utra terés pillanatában megjelenik a kiserítő! . . . És te szív, te kőkemény szív, meg nem tudsz szakadni!

Meglátta a bárót, ki sebes léptekkel közelgett felé.

Megfeszíté minden erejét s futva ment a zárda felé.

A nagy tölgykapu be volt zárva. Célia teljes erejéből kopogott rajt.

Csakhamar felnyílt az, halványarcu apácza jelent meg előtte.

— Mit akar? kérdé a zokogó Céliát.

— Vezessen az apátnőhöz! — felelé az kimerült hangon.

— Azt nem tehetem! . . . Az apátnő végzi ájtatoságát s nem lehet háborgatni! . . . Jöjjön reggel!

Be akarta emelni a kaput, de Célia nem engedte.

— Ne üzzön el, kérem! — esdekelt az apácának. — Ne kenyszerítsen, hogy zárdajuk kapujában végezzem ki magamat!

Az apácza nem tudta: mittevő legyen az ismeretlen nővel, ki mindenáron be akar jutni.

Végre egy jó gondolat ötlött elméjében.

— Jöjjön velem! — mondá a zokogó Céliának. — Az elfogadó szobában el lehet addig, míg az apátnővel beszélhet.

Koracs báró éppen akkor érkezett a zárdához, midőn annak kapuja Célia után becsukódott.

Kárörvendően kacagott fel a gonosz ember.

— Tehát apácza akar lenni az aranyos? . . . Jól teszi! . . . Ha levezekelni akarja bűneit lesz dolga egész életére! Egyébként kár volt bizony őt befogadni, mert a mily gonosz teremtetés, megmételyezheti az istenes életű apáczákat. — No, de mégis jólesik tudnom hogy itt van, legalább szemmel tarthatom!

Visszatordult az ut lejtőjén s az erdő elé haladva, eltűnt a sűrű rengetegben.

1901 sz
A ter
zette, egyá
arak fénye
Egysz
fmelynek
ap ad képe
A rid
vissza. Egy
felfüggeszt
ékitményé
A me
nyel vontá
Célia,
erősen zih
mény y fapa
Felett
a mult szo
oh, m
tél, ha k
multat! ?
Fájda
megnem t
vetett ball
életünkre.
Nem
bánta voln
lölte elköv
az elhatáro
külvilág ek
töltse hátr
Midőn
mult bűn
padról és
előtt.
Odan
zathoz és
könyörgöt

Sztraka Odón
Móhó!
Ka
Az ő
hasznos é
Szint
takarók, a
madráczó
és lópokr
lábtrilók.
Való
törülköző
faj chiffo
fehérnem
sós zoknya

XVII.
Margit soror.

A terem, melybe az apáca Céliát vezette, egyáltalában nem hasonlított a nagy urak fényes, elfogadó termeihez.

Egyszerű, igénytelen kis czella volt, melynek egyetlen butorzatát egy festetlen apad képezte.

A rideg falak a zárdai szigort tükrözték vissza. Egy ébenfából készített fészület volt felfüggesztve reá. Ez képezte a falak összes ékítőményét.

A meggyújtott gyertya kísérteties fény nyel vonta be a csendes helyet.

Célia, midőn az apáca megárahagyta, erősen ziháló kebelével foglalt helyet a kemény fapadon.

Felette ki volt merülve s lelke elszállt a mult szomorú emlékeire.

Oh, mily szívesen adta volna oda életét, ha kitörölheti emlékeiből azt a fájó multat!

Fájdalom! A megtörténtet nem lehet megnem történné tenni! Az egyszer elkövetett bűntől sötét árnyat vetett egész életünkre.

Nem mondhatjuk, hogy Célia meg nem bánta volna bűneit. Szívéből, lelkéből gyűlölte elkövetett rossz tetteit és erős volt nála az elhatározás, hogy ezentútra elzárkozik a külvilág elől, hogy isten irgalmáért esengve töltse hátralevő életidejét.

Midőn gondolata szálain végigfutotta a mult bűnnel hintett emlékeit, felállt a fapadról és zokogva hullt térdre a fészület előtt.

Odanyomta szép fejét a hideg kőpadhoz és zokogva, kezeit egybekulcsolva könyörgött a bűnösök orvosához.

(Folyt. köv.)

Mellékjövedelem.

Inteligens urak, foglalkozásukra való tekintet nélkül, minden állással összeférő mellékjövedelemre tehetnek szert.

Nem kell hozzá sem szakismeret sem nagy fáradság.

Barátok, ismerőseik körében kell csak tevékenységet kifejteniök e minden kétségen felül tiszteletreméltó mellékjövedelmi forrásnak minél nagyobb mértékben való kiaknázása végett.

Teljes felvilágosítás azonnal adatik.

Akik erre vállalkozni hajlandók, küldjék pontos czímmal ellátott ajánlataikat. (melyek rögtön továbbíthatnak) „Mellékjövedelem” jelige alatt az

„ALTALANOS TUDÓSÍTÓ” hirdetési osztályához,

Budapest, VII. Erzsébet-körút 54.

Van szerencsénk a n. érd. közönséget értesíteni, hogy raktárunk

női divat osztályát

az őszi téli idényre a legújabb

- Szines és fekete selyem
- Gyapju női ruhaszövet
- Flanell, mosó velez
- Téli kendő, sál
- Ruhadiszek és belésárakkal

dusan felszereltük.

A Kunz József és Társa czégtől átvettárukat pedig

rendkívüli jutányos áron

árusítjuk.

Kiváló tisztelettel
Donogán és Somossy
Kunz József és társa utódai.

Szépség és egészség

Kinek van szeplője?

pattanás vagy bármilyen folt az arcán, az használja a teljesen ártalmatlan Rozsnyay féle világűrű

Cerail-arczkenőcsöt,

mely az arczbőrt rövid időn fehérré, tisztává és üdévé teszi. Egy tégely ára 1.40 fill., Egy kis tégely ára 70 fill. Serail-szappan egy drb. 70 fill., Serail-hőlgypor egy doboz 1.40-fill. Kitűnő és valódi Epszappan egy drb. 80 fill.

A t. ez. közönség szives figyelmébe ajánljuk, hogy minden készítményeink törvényesen bejegyzett védjeggyel vannak ellátva, mely az rudi szabadságszobrot ábrázolja.

Kapható: Rozsnyay Mátyás gyógytárában Arad Szabadságt.

valamint minden magyarországi gyógyszertárba.

Idegesség,

verszegénység

és az ebből származó bajok ellen legbiztosabban hat Rozsnyay

Vasáschinabora,

mely saját termésű ménesi édes borral készítve, hatásában minden hasonló készítményt felül mul. Egy üveg ára 2 kor. 10 fill. 6 üveg franco küldve 12 kor. 12 fill.

Tannin Csokoládé.

A hasmenést megszünteti

Gyermkek és felnőttek részére.

1 drb. 40 fill.

Kapható a gyógyszertárakban.

Sztraka Ödön

Móhó!

Kardos László

áruházában,

Kossuth utca 9.

Az őszi és téli idényre megérkeztek a sok hasznos érdekes és szép árucikkek, u. m.:

Szintartó barchentek, flanellek, flanel takarók, ágyterítők, függönyök, paplanok, madráczok, újvány takarók, szőnyegek, kocsi és lópokróczok, bntorszövetek, linoleum és lábtörítők.

Valódi szepeségi-árak, asztalneműk, törülközők, zsebkendők, vásznak, legjobb faj chiffonok, férfi-, női- és gyermek készfehérneműk, flaneil, posztó és selyem alsós zoknyák nagy választéban.

(Neustein féle ERZSEBET labdacskok.)

SZÉKSZORULÁS

a legtöbb betegségek forrása ellen. Czukrozott külsejük végett még gyermekeknek is szívesen veszik

Egy 15 pilulát tartalmazó doboz 15., egy tekeres, mely 8 dobozt, tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 1 forint o. é.

ÓVÁS!

Utánzásoktól különösen óvakodjunk. Kérjük határozottan Neustein Fülöp hashajtó labdacskait. Valódi csak, ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjegyünkkel piros-fekete nyomatásban „Szent Liptó” és „Neustein Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva. A kereskedelmi törvény-székileg védett csomagjainak aláírásunkkal van ellátva.

Neustein Fülöp

„Szent Liptó”-hoz czímszet gyógyszertára
Wien, Plankengasse. 8.

Raktár Debreczenben: dr. Rothschnek V. Emil, Tóth Béla, Balázs Ödön, Mihalovits István, és Füleki Pál gyógyszertárában.

